श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीनिवासरामानुजमहादेशिकैः (मैसूर आण्डवन्) अनुगृहीता

॥ श्री नाथमुनिस्तुतिः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ श्री नाथमुनिस्तुतिः ॥

समग्रभक्तियोगाय ज्ञानवैराग्ययोगिने।
नमांसि नाथमुनये लब्धसर्वार्थसम्पदे ॥ 1 ॥

यदुपज्ञ मशेषवैष्णवश्रीः
प्रथिता योगरहस्यविच्च येन।
शठकोपमुनिर्विलोकित स्तं
विबुधं नाथमुनिं नमामि नित्यम् ॥ 2 ॥

यस्मिन्नन्वय ईश्वरो मुनिरिति ख्यातो द्विजन्मोदभूत्
पुण्ये श्रीशठमर्षणाभिधकुले तस्य प्रजज्ञे सुतः।
नाम्ना नाथमुनि स्सनाथयति नो योऽद्यापि भाग्याधिकान्
तं श्रीवैष्णवतन्त्रदर्शिनमहं नौम्यन्वहं योगिनम् ॥ 3 ॥

भाग्योत्तरे शोभकृदाख्यवत्सरे
श्रीवीरनारायणभासुरे पुरे।
द्वन्द्वे त्वनूराध उडुन्यहीने
योऽवातरत्तं प्रणमामि भक्त्या ॥ 4 ॥

राकाधिकः कान्ततनुः स्वकाले
चौलादिभिः कर्मभि रात्ततेजाः।
सर्वाणि सामान्यविशेषशास्त्रा -
ण्यधीत्य रेजे विदुषं भजे तम् ॥ 5 ॥

तारुण्यपूर्णे वयसि श्रिते यः
कारुण्यपूर्णामरविन्दवल्लीम्।
आत्मानुरूपां परिणीय यस्यां
लेभे सुतं हीश्वरमाश्रये तम्॥ 6 ॥

कुर्वन्नात्मजमात्मधर्मनिरतं तत्वोपदेशोत्सुकः
स्वार्चामूर्तिममुं समर्च्य वरदं श्रीवीरनारायणम्।
तत्वं वेदशिरोनिगूढमनघं यो बोधयन्नन्वहं
शिष्येभ्योऽतिमुदा निनाय समयं सर्वं तमासेवये॥ 7 ॥

अर्चावतारमहिमातिशयानुरूपाः
सौलभ्यमुख्यगुणभूषणभासुरा स्ताः।
दिव्यस्थलेष्वनुबुभूषुरुदात्तमूर्तिः
यःप्रस्थित स्स्वजनयुक्त उपाश्रये तम्॥ 8 ॥

गत्वोदीचीदिशास्थान्यनुपमसुषमाबन्धुराण्युत्तमानि
स्थानान्यासेव्य सम्यक् भगवत इतराण्यादरान्मोदमानः।
भक्त्या रूपाण्यपूर्वाण्यखिलजनमनोनेत्रहारीणि वीक्ष्य
प्राचीनाचार्यनिष्ठासरणि मभिनतोऽस्म्यस्मदुत्तारकं तम्॥ 9 ॥

स्वप्ने चाज्ञापितो य स्सपदि भगवता वीरनारायणेन
क्षेत्राधीशानुमत्या पुनरपि महिता माजगामात्मभूमिम्।
तत्त्वोद्बोधेन कालं सकलमपि नयन् पूर्ववत् यस्थित स्तं
तत्तत्तीर्थाधिवासप्रमुदितमनसं चिन्तये नाथ मन्तः॥ 10 ॥

यात्रार्थिनः कतिचिदाययु रालये ते
नारायणस्य सविधे जगुरैशगाधाः।
आरा विति द्रविडसूक्तिनवैकयुक्ताः
श्रुत्वाद्भुता झटिति ताश्च विवित्सु राह॥ 11 ॥

एतादृशीः श्रुतिमनोहरभावबन्धाः
गाधासहस्रघटिता इति भान्ति नूनम्।
भो वैष्णवाः ! करुणया वदताखिला मे
धन्योऽस्म्यतो नु शृणवा इति तं नमामि॥ 12॥

गाधासहस्र मखिलं तु वयं न विद्मः
गायेम चेत् दशक मेक मिदं न चान्यत्।
नैवास्मदीयपुरवासिषु कोऽपि वेत्ति
ग्रन्थोऽपि नेत्यकथि यं प्रति तैः श्रये तम्॥ 13॥

तीर्थप्रसादे समवाप्य पश्चात्
देवाय विज्ञाप्य गतेषु तेषु।
एष प्रबन्ध क्व लभेत मेऽद्ये -
त्याशागृहीतो य उपास्महे तम्॥ 14॥

हृद्या इमा वकुळभूषणयोगिवाचः
तज्जन्मदातृ कुरुकापुरमेव गत्वा।
पृच्छामि तत्र यदि लभ्यत इत्यवेत्य
प्रातिष्ठतानुपद माकलये मुनिं तम्॥ 15॥

शठारिनगरीपतिं वकुळभूषणं चादरात्
प्रणम्य सुचिरं स्थित स्तदनु तत्र कञ्चित् द्विजम्।
पराङ्कुशपदाश्रयं समभिवन्द्य तस्मै तदा
निजागमनकारणं त्वकथयन्मुदा तं भजे॥ 16॥

लुप्ता दिव्यप्रबन्धा वकुलधरमुनिप्रेष्ठवक्त्राब्जनिर्यत् -
वाणीपीयूषधाराधरणिसुरवरास्वाददूरा बभूवुः।
किन्तु श्रीकण्णिनुण्णित्यतिशयमहिता द्व्यष्टपद्यातिहृद्या
गीतिः माधुर्यधुर्या मधुरकवि कृता गीयतेऽत्रत्यविप्रैः॥ 17॥

द्वादशसहस्रवारं गायन् गाथा लभेत संसिद्धिम्।
शिष्टजनश्रुतिरेषेत्युत्तरवचसा मुमोद तं वन्दे॥ **18** ॥

हर्षप्रकर्षभरितः प्रणमन् द्विजं तां
अध्यापयाद्य कृपयेति च याचमानः।
योऽधीतवांश्च मधुरोक्तितती: प्रसन्न -
चित्तो बभूव सततं मुनिमानतोऽस्मि॥ **19** ॥

प्रबन्ध मतिसुन्दरं मधुरसूरिगीतं मुनिः
जगावथ शठारि रप्यतनुवाच मूचे मुदा।
निवेदय कि मीप्सितं त्विति ततो भवत्सूक्तयः
मदीयरसनावशा स्स्युरिति तं ययाचे स्तुवे॥ **20** ॥

दिव्यप्रबन्ध मखिलं हि चतुस्सहस्र -
कल्पं गुणोत्तर मपूर्वरसप्रधानम्।
अष्टाङ्गयोगविषयं च रहस्य मिष्टं
जग्राह योगविधित स्त मुपैमि नाथम्॥ **21** ॥

आचार्या ब्रह्मनन्दिप्रभृतय उदिता आदिकाले युगस्य
त्रय्यन्तानां यथासन् शठमथनमुनिश्चापि यस्यात्मभाग्यात्।
आचार्योऽभूच्च योगे प्रतनमतविदाचार्यमालाद्यमूर्तिः
श्रीमद्रामानुजार्यप्रथितगुरुगुरोः तात मीड्यं नमामि॥ **22** ॥

रमानियोगात् कुरुकापुरीशः
पदात् परस्मात् अवतीर्य यस्मै।
द्वयं तथा योगरहस्यमाह
नाथाय तस्मै मुनये नमोऽस्तु॥ **23** ॥

कञ्चित् कालं वसन् य श्शठरिपुनगरे बोधयन्नात्मतत्वं
तत्रत्येभ्यः पुनश्च स्वनगर मुपयातोऽध्वदिव्यस्थलानि।

गत्वा संसेव्य कुर्वन् भगवत उदितं मङ्गलाशासनं च
　　सत्कालक्षेपसक्तः सुजनपरिणुतः तं प्रपद्ये मुनीन्द्रम् ॥ 24 ॥

कदाचित् आहूय च भागिनेयौ
　　अध्याप्य यत्ताः शठकोपसूक्तीः।
युवां इहाध्यापयतं श्रितेभ्यः
　　भक्त्येति यस्तं प्रणमामि नाथम् ॥ 25 ॥

यो दिव्यनादानुगुणानुगीत
　　क्रमेण लोके प्रकटीचकार।
ततो जना नाथमुनीति नाम्ना
　　समाह्वयन् तं प्रणमाम्यभीक्ष्णम् ॥ 26 ॥

गानयोगशास्त्रचातुरी मवेक्ष्य चोळराट्
　　आह्वयत् तिरश्चकार यो विरक्तिभूमिराट्।
विश्वसृद्व्रभृत्यपारभूतय स्तृणीकृताः
　　येन तं नमामि नाथयोगिनं सदा मुदा ॥ 27 ॥

शिष्यान् अष्टौ हि शिष्टान् श्रयणगुणयुतान् पुण्डरीकाक्षमुख्यान्
　　भाग्यात् योगैकलब्धद्रविडनिगमगत्र्येकसाहस्रपद्यैः।
हृद्यैः अध्याप्य धीमान् जगति बुधवरान् यश्च कृत्वा मुमोद
　　श्रेष्ठं योगैकनिष्ठं जगदवनचणं तं मुनिं नौमि नाथम् ॥ 28 ॥

अष्टाङ्गयोगक्रमं आप्रयोगं
　　शिष्याय तस्मै कुरुकावलाय।
उपादिशत् योगरहस्यं उर्व्यां
　　प्रचारयेत्याह त माश्रयेऽहम् ॥ 29 ॥

आहूयात्मजं ईश्वरं तव सुतो मे पौत्र उत्पत्स्यते
　　नाम्ना यामुन इत्युपाह्वय च तं तस्मै सरोजेक्षण।

सर्वान् दार्शनिकान् समाहितमना अर्थान् मुदोपादिशे -
त्यादिश्याविशति स्म योग मनघं नाथं मुनिं तं भजे ॥ 30 ॥

मृगविहृतये चोळाधीशे प्रयात्य च काननं
परिजनयुते प्रत्यायाते स्वपत्तनं अध्वनि।
मुनिवरसुते तातं प्रत्याहतुः पित ! आगताः
गृहमधि धनुष्मन्तौ एकः कपिः तरुणी च नः ॥ 31 ॥

निशम्यैतां वाचं सपदि हृदि रामः तदनुजः
धराजाता याताः स्युः इह पवमानात्मज इति।
ब्रुवाणः तन्मार्गानुगतिहृदयः यः स्वगृहतः
प्रतस्थे भक्त्या तं सकलजननाथं मुनिं अये ॥ 32 ॥

अत्यन्तदूरं अनुधाव्य च यो न लेभे
अन्तर्हितं तं अवलोकितुकाम एव।
योगेन भूय अनुभूय तदेकयोगः
भेजे य उत्तमपदं मुनि माश्रये तम् ॥ 33 ॥

श्रीमान् नारायणो नः पतिः अमितदयः तादृशो नैव चान्यः
साक्षात् मोक्षप्रदाता भवति च पुरुषार्थ स्स एवेति बोद्धुम्।
बन्धुः दिव्यप्रबन्धः परमपुरुषसंबन्धवान् नान्य आस्ते
इत्यावेद्याधियोगं स्थिति मुपदिशतात् योगतो योगमर्म ॥ 34 ॥

इत्थं नाथमुनिप्रभावकलितां योगानुबन्धां स्तुतिं
योगादेव सुगीतवान् सुललितां गोपालसूरिर्मुदा।
एतां ये गुरुभक्तिसक्तमनसः नित्यं पठन्त्यादरात्
ते यान्त्यात्महितैकयोग मचिरात् सर्वार्थदं मङ्गळम् ॥ 35 ॥

॥ इति श्री नाथमुनिस्तुतिः समाप्ता ॥